

VIRTAIN KAUPUNKI
Lupapalvelulautakunta
PL 85
34801 VIRRAT

PÄÄTÖS

Dnro 411/11.03.03/2022
Julkaisupäivä 30.11.2022
Tiedoksisaantipäivä 7.12.2022

ASIA

Maa-aineslain (555/1981) 4 §:n mukainen ottamislupapäätös. Päätös sisältää ratkaisun maa-aineslain 21 §:n mukaisesta hakemuksesta aloittaa toiminta mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta.

HAKIJA

Hämeen Kuljetus Oy
Sarankulmankatu 14
339900 Tampere
Y-tunnus: 0154049-8

TOIMINTA JA SEN SIJAINTI

Hakemus koskee Virtain kaupungissa Jähdyspohjan kylässä Valkeajärvi 936-402-6-51 -tilalla tapahtuvaa hiekan ja soran ottamistoimintaa. Kyseessä on olemassa olevan ottamisalueen toiminnan jatkaminen.

LUVAN HAKEMISEN PERUSTE JA VIRANOMAISEN TOIMIVALTA

Maa-aineslain 4 §:n mukaan maa-ainesten ottamiseen tarvitaan lupa. Maa-aineslain 7 §:n mukaan maa-ainesten ottamista koskevan lupasian käsittelee kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetun lain mukainen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen.

VIREILLETULOAIKA

Hakemus on tullut vireille 20.5.2022.

TOIMINTAA KOSKEVAT LUVAT JA SOPIMUKSET

Samalle alueelle on ollut Virtain kaupungin ympäristölautakunnan 8.5.2012, 57 § myöntämä 126 500 m³ maa-aineksen ottamiselle 2,1 ha alueelle kymmeneksi vuodeksi. Luvan voimassaolo päättyi 14.6.2022. Kiinteistön Valkeajärvi 936-402-6-51 omistaa UPM-Kymmene Oyj. Hakija on tehnyt sopimuksen maanomistajan kanssa maa-ainesten ottamisesta.

ALUEEN KAAVOITUSTILANNE

Pirkanmaan maakuntakaavassa 2040 alueelle on merkintä maaseutualue ja tärkeä vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue, Kukkokangas. Maaseutualue-merkinnällä osoitetaan alueet, jotka ovat ensisijaisesti tarkoitettu maa- ja metsätalouden ja niitä tukevien elinkeinojen käyttöön. Tärkeän pohjavesialueen suunnittelumääräyksessä todetaan: "Aluetta koskevat toimenpiteet on suunniteltava siten, etteivät ne vaaranna pohjaveden laatua, määrää tai vedenhankintakäyttöä. Vesienhoidon riskialueiksi todettujen pohjavesialueiden maankäytön suunnittelussa tulee ottaa huomioon vesienhoitosuunnitelma sekä pyrkiä pohjaveden laatua ja antoisuutta uhkaavien riskien vähentämiseen.

Alueella ei ole yleis- eikä asemakaavaa. Alueella ei ole voimassa olevia rajoituksia tai toimenpidekieltoja.

ottamisalueesta pohjoiseen noin 1,4 km etäisyydellä.

Suunnittelualuetta lähimmät lomarakennukset ovat noin 217 metrin etäisyydellä suunnitelma-alueesta itään päin. Lähin vakituksessa käytössä oleva asuinkiinteistö sijaitsee noin 1 kilometrin etäisyydellä eteläpuolella.

Arvokas harjualue

Ottamisalue sijaitsee paikallisesti arvokkaalla Kukkokankaan harjualueella. Pirkanmaan POSKI-hankkeen Pirkanmaan arvokkaiden harjualueiden inventoinnin tarkistus 2014, Paikallisesti arvokkaat kohteet -raportissa harjualueesta on kerrottu seuraavasti: Tienvarsimaisemaan ja osittain kallioperäkohoumiin liittyvä Kukkokangas kuuluu luodekaakkosuuntaiseen harjujaksoon. Alue käsittää osan kallioperälaaksoon kerrostunutta, laaksontäytemäistä harjumuodostumaa, sen korkeimmassa osassa kaareilevan harjanteen sekä joitakin suppia ja rantavalleja. Kaareileva keskiharjanne on noin kilometrin pituinen, 5–10 m korkea ja pyöreähkölakinen. Sen keskiosassa ja kaakkoisosassa on sivuhaarat sekä kaakkoisosassa myös poikittainen harjanne. Harjanteen itäisivulla on kolme soistunutta suppaa. Lounaisrinteellä on muinaisrannan törmä ja tasanne tasolla noin 135 m mpy ja joitakin heikohkoja rantavalleja noin 140–145 m mpy. Kasvillisuus on kanerva- ja puolukkatyyppin kangasmetsää. Harjanteella on paikoin variksenmarjakasvustoja. Puusto on nuorehkoa, paikoin keski-ikäistä mäntymetsää sekä melko laajalti nuorta metsää. Alueella on kartoitushetkellä ollut kaksi maa-ainesten ottamisaluetta.

Hydrologiset piirteet ja pohjavesiolosuhteet

Suunnitelma-alueen lähimmät pintavesistöt ovat Keskinenjärvi (+108,0) ja Kukonjärvi (+128,9) suunnitelma-alueen etelä- ja itäpuolella noin 1,3 kilometrin ja 800 metrin etäisyydellä. Suunnitelma-alue kuuluu Ähtärin ja Pihlajaveden alueen vesistöalueeseen Kokemäenjoen (35) - päävesistössä. Se on jaettu vesistöalueesta Ähtärin ja Pihlajaveden reittien valuma-alue 35.4. Suunnitelma-alue on metsien ja harjumäkien ympäröimää. Suunnitelma-alueen pintavedet imeytyvät todennäköisesti suoraan harjuainekseen, eikä pintavaluntaa juuri ole.

Suunniteltu ottamisalue kuuluu Kukkokankaan pohjavesialueeseen (0470255), joka on luokiteltu 1-luokkaan, vedenhankintaa varten tärkeäksi pohjavesialueeksi. Kukkokankaan pohjavesialue on osa Orivesi-Virrat harjujaksoa. Pohjavesialue rajautuu pohjoisosassa silttikerrostumiin, länsi-itäreunoilla kallioon ja etelässä hienohiekka- ja silttikerrostumiin. Kukkokankaan pohjavesialueen pinta-ala on 1,51 km² ja muodostumisalueen pinta-ala on 0,77 km² ja arvioitu antoisuus on 560 m³/d. Pohjavesi virtaa etelään Kukonlahden suuntaan. Virtaus tapahtuu hienoainesten alla olevassa karkeammassa maa-aineksessa.

Virtain vesiosuuskunnan Kukkokankaan vedenottamo sijaitsee noin 700 metrin etäisyydellä ottoalueesta etelään. Kukkokankaan vedenottamolta on otettu vettä noin 106 m³/d vuonna 2018.

Suunnitelma-alueen läheisyydessä on kaksi pohjavesiputkea (PVP1 ja PVP2), joista voidaan tarkkailla suunnitelma-alueen ja sen ympäristön pohjaveden korkeutta sekä laatua. Pohjavesiputki PVP1 sijaitsee Konttikankaan maa-ainesten ottoalueella ja pohjavesiputki PVP2

sijaitsee valtatie 66:n itäpuolella, suunnitelma-alueen eteläpuolella. Pohjaveden pintaa on seurattu alueella säännöllisesti KVVY:n toimesta. Tarkkailutulokset ovat hakemuksen liitteenä. Tarkkailutulosten (2011-2020) perusteella ylin pohjaveden pinnantasoo on ollut 16.10.2014 +102,50 m (N60).

Pohjaveden laatua seurataan vuosittain otettavin näyttein putkesta PVP2. Vuonna 2021 näytteet otettiin 10.11.2021. Laboratoriotutkimusten perusteella vesi oli kirkasta, hapekasta ja hieman hapanta. Sähkönjohtavuus on pohjavesille tyypillisellä vaihteluvälillä ja orgaanisen aineen määrästä kertova kemiallisen hapenkulutuksen arvo pohjavesille tyypillisesti matala jääden alle määritysrajan. Nitriitti-nitraattityypipitoisuus ei ollut koholla. Vedessä ei todettu koliformisia bakteereja tai öljyhiilivetyjä C10-C40. Putkessa on aiemmin todettu ajoittain öljyhiilivetyjä. Tyhjennuspumppausten jälkeen otetuissa uusissa näytteissä öljyhiilivetyjä ei ole todettu. Näytteissä, joissa öljyhiilivetyjä on todettu, on havaittu poikkeuksellisen paljon hyönteisiä. Myös vuoden 2021 öljynäytteissä havaittiin hyönteisiä. Aiemmin hyönteisiä ei ole suodatettu pois, mutta vuoden 2020 jälkeen näyte on suodatettu, mikäli hyönteisiä on havaittu. Näin pyritään varmistamaan, etteivät hyönteiset vaikuta öljyhiilivetytulokseen.

MAA-AINESTEN OTTAMISSUUNNITELMA

Maa-ainesten ottamislupaa haetaan seuraavasti:

Kokonais- määrä	Vuotuinen otto	Ottamisaika	Ottamisalueen pinta-ala
84 630 m ³	8460 m ³	10 vuotta	2,1 ha

Ottamissuunnitelma on tehty aiempien lupakausien mukaisille ottamisrajauksille, joissa otettavaa maa-ainesta on kolmioverkkolaskennan perusteella noin 84 630 m³ ktr noin 2,1 ha alueella. Alin ottamistasoo on uudella lupakaudella +134,3 metriä. Suunnitellulla ottamismäärällä ja ottotasoilla arvioitu suojaetäisyys pohjaveden pintaan on vähintään 4 metriä koko alueella. Ottamisalueen sijoittuvat kokonaisuudessaan kiinteistölle Valkeajärvi. Ottamisalue rajoittuu osin naapurikiinteistöihin siten, että kiinteistön rajoihin jätetään 10 metrin suojaetäisyys ottamisalueen rajasta. Ottamisalueet rajoittuvat kiinteistöllä sellaisiin osiin, joissa on alimman ottotason yläpuolella olevia taloudellisesti hyödynnettävissä olevia maa-aineksia suunnitelmapiirustusten mukaisesti.

Otettava määrä 84 630 m³ ktr, 169 260 tonnia ja otettava määrä vuosittain 8 460 m³ ktr, 16 920 tonnia. Kuorittavien pintamaiden määrä avaamattomalla alueella arviolta 7810–7900 m³ ktr. Kohteen vuotuisen toiminnan volyymin arvioinnissa on suuri vaihteluväli, koska ottomäärä riippuu voimakkaasti toteutuvista rakennushankkeista, joita ei pysty ennakoimaan. Menekkiin vaikuttaa myös ottoalueen avaamattomista osista paljastuvan maa-aineksen laatu. Karkeampien lajikkeiden kysyntä voi poiketa hienompien lajikkeiden kysynnästä, ja niiden osalta taloudellinen kuljetusmatka voi olla pidempi.

Ottamisalueelta saatava maa-aines on pääosin soraa. Seassa on myös hienompaa ainesta. Usein jotkin osat soraesiintymästä ovat myös rakentamiseen soveltuvia sellaisenaan ilman seulontaa, jolloin niitä vain

otetaan rintauksesta varastokasalle tai suoraan auton lavalle. Soraa seulotaan yleensä melko yksinkertaisella seulalaitteistolla. Tyypillisesti seula koostu syöttimestä, täryttävästä seulasta sekä 1–3 kuljettimesta, jotka vievät syntyneet lajikkeet eri kasoihin. Soraa syötetään seulalle pyöräkuormaajalla tai kaivinkoneella. Varastokasojen pito ja kuormaukselle otetaan käytännössä kaikki vapaa tila ottamisalueen sisäpuolelta. Seulontayksikkö sijoitetaan yleensä lähelle kulloinkin otettavaa rintausta. Seulontayksikkö sijoitetaan ääniteknisesti sopivaan kohtaan pohjalle. Varastokasoja voidaan käyttää pölyn ja melun leviämisen esteenä. Soran seulontaan liittyvä melu on hyvin vähäistä.

Käytetyn kaluston määrä ja koko valitaan kussakin vaiheessa tarpeen mukaiseksi. Ottamistoiminnassa käytettävä kalusto: kaivinkone pintamaiden kuorintaan, pyöräkuormaaja soranottoon, seulontaan, kuormaukseen ja maisemointitöihin, seulontalaitos seulontaan, mahdollisesti tela-alustainen puskukone maisemointitöihin sekä kuorma-autot soratuotteiden noutoon alueelta. Kaluston kunto tarkistetaan ennen käyttöönottoa ja koneet viedään tarvittavaan huoltoon välittömästi vian ilmetessä, ennen töiden jatkamista.

Valmiit tuotteet sijoitetaan varastokasoihin, joista niitä myöhemmin kuormataan autojen kyytiin. Varastokasoihin otetaan tarpeen mukaan kaikki vapaana oleva tila suunnitelmapiirroksiin merkityn ottamisalueen sisältä. Päivätasolla tuotanto vaihtelee 1500–3000 t/vrk.

Suunnitellut toiminta-ajat soran seulonnalle on ma-pe klo 6–22 ympäri vuoden ja kuormaamiselle ja kuljetukselle ma-su klo 6–22 ympäri vuoden. Kuljetukset eivät todennäköisesti jakaudu tasan vuoden ajanjaksolle, myös vuosittaista vaihtelua voi esiintyä. Maarakentamisen sesonkiaika on kesällä, joten oletettavasti myös silloin kuljetuksia on eniten. Vastaavasti toiminnassa on todennäköisesti myös päiviä, jolloin kuljetuksia ei ole lainkaan. Soran seulonnan työpäiviä on keskimäärin 20 d/a ja enintään 40 d/a. Autokuljetuksia on keskimäärin 670 ja enintään 2230 käyntiä vuodessa ja vuorokaudessa keskimäärin 2 ja enintään 30 käyntiä. Maa-aineksen ajo suunnitellulta ottoalueelta lähialueen ja Tampereen seudun rakennuskohteisiin tapahtuu kiinteistön kaakkoisnurkan kautta metsäautotien kautta valtatie 66:lle. Tien liikennemäärä on vuonna 2020 ollut 2442 ajoa/vrk.

Jätteet ja tarvikkeiden varastointi

Öljyä, voiteluaineita tai muita ympäristölle haitallisia aineita ei varastoida alueella. Toisin sanoen tällaiset jätteet toimitetaan heti tai työvuoron päätteeksi alueelta pois asianmukaiseen jätteenkäsittelyyn ja huomioidaan vaadittu jätelainsäädännön mukainen kirjanpito. Silloin kun odotetaan työvuodon päättymistä ennen jätteiden pois vientiä, ne säilytetään lukitussa ja tiiviissä kontissa suunnitelmapiirroksiin merkityllä tiivispohjaisella varastoinnin alueella. Pölyntorjunnassa käytettyä kasteluvettä tuodaan säiliöautolla. Tuotannossa syntyy lisäksi jätteenä lähinnä rikkoutuneita seulaverkkoja. Näitä säilytetään kontissa tai muussa vastaavassa säilytysratkaisussa tiivispohjaisella varastoinnin alueella.

Kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelmassa pintamaita on arvioitu syntyvän 7900 m³-ktr, jotka käytetään maisemointiin. Kantoja ja hakkuutähteitä on arvioitu syntyvän 200 m³-ktr.

Selvitys ympäristöhaittojen vähentämiseksi suunnitelluista toimenpiteistä, riskit sekä niiden hallintatoimet

Melun ja pölyn leviämisen ehkäisy

Seulontaan liittyvän melun sekä pölyn leviämistä ehkäistään BAT-menettelyin: Seulontalaitteistossa käytetään ääniteknisesti parhaita ratkaisuja, kuten koteloiteja ja kumivaimennuksia, materiaalin käsittelyssä pudotuskorkeudet kauhasta pidetään matalina sekä melun että pölyn ehkäisemiseksi, seulontalaitteisto sijoitellaan varastokasojen sekä mahdollisuuksien mukaan rintauksen suojiin. Edellä mainituilla menettelyillä pyritään erityisesti estämään melun ja pölyn leviäminen asutuksen suuntaan. Seulontayksikkö sijoitetaan suunnitelmapiirustuksessa esitetyn alueen sisälle. Lisäksi suunnitelma-alueen sijainnin takia, toiminnasta johtuvia melu- tai pölyhaittoja ei ole todennäköisesti odotettavissa.

Vesien ja maaperän suojele, öljyvahinkojen torjunta

Polttoaineet säilytetään perustetulla tiivispohjaisella varastoinnin alueella. Alueella säilytetään polttoaineita vain seulontojen aikana. Polttoainesäiliö on kaksoisvaipallinen, jossa ylivuoto-osa on suurempi kuin kerralla säilytettävä polttoainemäärä. Tankatessa tankkaaja aina seuraa tapahtumaa vierestä ja pitää imeytysaineet käden ulottuvilla. Alueella ei lähtökohtaisesti suoriteta koneiden huoltoja, vaan koneet toimitetaan huoltoon muualle. Seulontayksikön tankkaus tehdään tuomalla polttoaine niiden luokse. Tankkauksen ajaksi levitetään tankkaukohdan alle maahan pressu, HDPE-kalvo tai vastaava suoja. Tankkaaja tarkkailee tilannetta ja on valmiina keskeyttämään polttoaineen virtauksen välittömästi, jos havaitsee vuodon. Imeytysaineet ovat tällöin myös käden ulottuvilla. Soranottoalueen ollessa kyseessä, valumavesiä alueella ei muodostu.

Turvallisuusriskien hallinta

Turvallisuusvarusteet ja -laitteet, kuten huomiovaatteet, turvajalkineet, varoitusvilkut yms. ovat asianmukaisia ja oikealla tavalla käytössä, ja niiden kunto tarkistetaan säännöllisesti. Alueen läheisyydessä liikkuvien ulkoilijoiden, marjastajien ym. ulkopuolisten henkilöiden ja villieläinten turvallisuuden vuoksi aina otettavana olevien luiskien yläpää on merkittävällä lippusiimalla. Urakoitsijoilta edellytetään hyvää nykytasoa henkilöstön turvallisuusperehdytyksissä, hakijan voimassa olevan toimintaohjeistuksen mukaan.

Maisemallinen vaikutus

Suunnitelma-alue ja sen lähiympäristö on nykyisellään ottotoiminnan muokkaamaa. Nykyiseltä ottoluvan mukaiselta alueelta myös puusto on poistettu, pohjoispuolisella alueella on kuitenkin vielä noin 0,8 ha avaamaton alue, jossa kasvaa metsää. Nykyinen ottopohja tulee käytännössä vain laajenemaan hieman pohjoiseen päin, nykyiselläänkin voimassa olevan luvan mukaiselle alueelle. Suunniteltu maa-ainesten otto ei poista ympäristöstään mitään maisemallisesti merkittävää piirrettä, harjualue ei ole alueen ainoa harjumäki. Viereisten kiinteistöjen maastotyyppit ovat samankaltaisia. Valtatie 66:n suuntaan puolestaan metsäalueet peittävät näkymää.

Ottamistoiminnan ohjaus ja tarkkailu

Kaivuraja sekä ottamisalueen raja paalutetaan maastoon. Ottamisen etenemistapa ja sijainti riippuu maa-aineksen laadusta eri puolilla aluetta, joten maa-aineksia otetaan kulloiseenkin tarpeeseen nähden sopivasta

kohdasta. Oton etenemistä ja ottotason toteutumista tarkkaillaan tarpeen mukaan tehtävin kartoituksin. Toiminnanharjoittaja punnitsee alueelta lähtevät kuormat niin, että niistä voidaan laatia vuosittaiset yhteenvedot valvovalle viranomaiselle. Alueen pohjavesiputkista seurataan pohjaveden pinnan korkeutta neljä kertaa vuodessa, kuten kuluneella lupakaudella. Ottamisalueen läheisyydessä olevasta PVP2 pohjavesiputkesta otetaan vesinäyte vuosittain. Tarkkailua jatketaan kuten kuluneella lupakaudella, määrätyn laaduntarkkailun katsotaan olevan riittävä täyttämään nyt haettavan luvan vaatimuksen pohjaveden laadunseurannasta.

Maisemointi

Pohjatasoon ja kaivuurajaa myöten otetut alueet maisemoidaan lähtökohtaisesti heti, kun niitä ei enää tarvita varastokasojen pitoon. Maa-ainesten vaihtelevuuden vuoksi voi olla tarpeen pitää melko laajoja alueita pitkään avattuna, odottamassa ajankohtaa, jolloin juuri kyseisten alueiden materiaalille on kysyntää. Jos laajahkon alueen maisemointi odottaa pienehkön maa-aines-erän ottamista, se irrotetaan tieltä pois varastokasaksi.

Maisemointi tapahtuu puskemalla maat kaivuurajan ja ottamisaluerajan väliseltä alueelta alas niin että muodostuu pyöristetty luiska, joka on alaja yläpäiden mukaan noin 1:3-kaltevuudessa. Joillakin alueilla voi mahdollisesti jäädä silttisempiä tai karkeampia osioita ottamatta. Tällaiset ainekset levitellään ottopohjalle kumpuilevaksi maastoksi. Hienompirakeista ainesta voidaan lisäksi käyttää karkeamman aineksen alueella vettä pidättäväksi pintakerrokseksi, jotta kasvillisuus pääsee kehittymään. Reunoille kuoritut pintamaat pusketaan niin ikään alas ja levitetään alueelle. Maisemoitavien alueiden annetaan metsittyä luontaisesti siihen saakka, kunnes maa-ainesten ottaminen päättyy. Tämän jälkeen metsittyneisyystilanne tarkistetaan ja alueen taimisto täydennetään istutuksin noin tiheyteen 2000–2500 kpl/hehtaari. Taimina käytetään maaston kasvillisuuteen sopivia havupuita. Tarkemman metsityssuunnitelman tekee paikallinen metsänhoitoyhdistys. Mikäli alueella olevat pintamaat eivät riitä maisemointiin, tuodaan alueelle muualta puhtaita pintamaiksi soveltuvia humuspitoisia maita vain maisemointitarkoituksiin välttämätön määrä.

Vakuus ja hakemus toiminnan aloittamiseksi muutoksenhausta huolimatta

Hakija esittää lupamääräysten noudattamiseen liittyvän vakuuden suuruudeksi 10 000 €. Ottaminen kohdistuu jo aiemmin maa-aineluvan saaneeseen alueeseen, joka on pääosin ottamistoiminnan muokkaamaa. Hakija hakee myös lupaa aloittaa toiminta muutoksenhausta huolimatta. Hakija esittää vakuudeksi 5000 €. Vakuus perustuu toiminnan hyvin vähäisiin riskeihin ja tähänastiseen ongelmattomuuteen.

Lupahakemuksen liitteet

Maa-ainesten ottamissuunnitelma ja lupahakemus 13.5.2022, Taratest Oy. Korkeusjärjestelmä N2000 ja koordinaatistona GK24.

- Suunnitelmapiirokset:
 - Suunnitelma-alueen nykytilanne
 - Ottamistoiminta
 - Lopputilanne ja maisemointi
 - Leikkaukset A-B-C

- Sopimus alueen käytöstä
- Pohjavesitutkimusraportti 2020, KVVY
- Kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelma

HAKEMUSASIAN KÄSITTELY

Hakemuksesta on kuulutettu Virtain kaupungin verkkosivuilla kuulutusaikana 14.7.-22.8.2022. Ilmoitus kuulutuksesta on julkaistu Suomenselän Sanomat -lehdessä 21.7.2022 ilmoitus kuulutuksesta. Hakemuksesta on lähetetty ilmoitus postitse lähimpien naapurikiinteistöjen omistajille.

TIEDOT TEHDYISTÄ TARKASTUKSISTA

Ottamisalueella on käyty tarkastuksella ottamislupahakemukseen liittyen 23.11.2022 ja edellisen ottamisluvan aikana 17.7.2012.

LAUSUNNOT

Hakemuksesta pyydettiin lausunnot Pirkanmaan ELY-keskuksesta, Ruoveden kunnasta ja Virtain vesiosuuskunnasta. Hakemuksesta saatiin Pirkanmaan ELY-keskuksen ja Ruoveden kunnan lausunnot.

Pirkanmaan ELY-keskus toteaa lausunnossaan 9.9.2022 seuraavasti (tekstiä lyhennetty):

”Hankealue kuuluu kokonaisuudessaan Kukkokankaan paikallisesti arvokkaaseen harjualueeseen. Pirkanmaan ELY-keskus toteaa, että ottamistoimintaa ei tulisi laajentaa arvokkaalla harjualueella. Välittömästi ottamisalueen pohjoispuolella on harjualueeseen kuuluva soistunut suppa, joka on myös metsälain 10 §:n mukainen elinympäristö (suoelinympäristöt). ELY-keskus arvioi, että kyseessä voi olla maaineslain tarkoittama erikoinen luonnonesiintymä, ja ottotoiminnan suunnittelussa tulee huolehtia esiintymän turvaaminen esimerkiksi riittävin suojaetäisyyksin.

Vaikutusalueen linnuston pesimärauhan turvaamiseksi ELY-keskus suosittelee, että pintamaiden kuorintaa ei tulisi suorittaa 1.4.–31.7. välisenä aikana.

Maakuntakaavan maaseutualueen suunnittelumääräys sekä tärkeä vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue tulee ottaa huomioon hankkeen suunnittelussa sekä toteutuksessa. Ottamiseen liittyvät toiminnot tulee järjestää siten, ettei niistä aiheudu pohjaveden pilaantumista. Etäisyys suunnittelualueelta lähimmälle pohjavesiputkelle (PVP2) on noin 100 metriä. Putki on asennettu hakemusmateriaaliliitteen 6 mukaan 2.12.2013. Putkessa on ajoittain todettu öljyhiilivetyjä. PVP2 pohjavesiputkikortista puuttuu tieto maan pinnan korkeudesta putken päässä. ELY-keskus pyytää toimittamaan puuttuvan tiedon, jotta havaintotiedot voidaan viedä pohjavesitietojärjestelmään.

Kiviaineksen jalostus ja varastointi tulisi sijoittaa ensisijaisesti pohjavesialueen ulkopuolelle. Pirkanmaan ELY-keskus muistuttaa, että vaikka etukäteen arvioiden ei pinta- tai pohjaveteen kohdistuvia haittoja tulisikaan, on toiminnanharjoittaja vesilain mukaisessa vastuussa mahdollisista vesiin kohdistuvista haitoista ja siten velvollinen mm. tarvittaviin korjaus- ja korvaustoimenpiteisiin sekä pilaantumishaitan aiheutuessa ympäristönsuojelulain mukaisiin vastuisiin.

Mikäli alueelle tuodaan täydentävästi puhtaita pintamaita maisemointitarpeisiin, tulee ottaa huomioon, että alueelle ei saa ottaa vastaan maa-aineksia, joiden mukana alueelle pääsee vieraslajeja (lupiini, jättipalsami, jättiputki) ja toiminnassa tulee huolehtia siitä, että vieraslajit eivät pääse leviämään ympäristöön.

Muilta osin Pirkanmaan ELY-keskus katsoo, että maa-ainesten ottaminen voi alueella olla mahdollista ilman, että sillä ennalta arvioiden aiheutuu ympäristölle maa-aineslain, vesilain tai luonnonsuojelulain tarkoittamaa haittaa. Luvan käsittelyssä tulee ottaa huomioon:

Pohjaveden pinta

Ylimmän havaitun luonnollisen pohjaveden pinnan päälle tulee jäädä aina vähintään neljä metriä paksu suojakerros.

Tarkkailu

Pohjaveden pinnan tasoa tulee seurata säännöllisesti esitetystä pohjavesiputkesta neljä kertaa vuodessa (maalis-, kesä-, syys- ja joulukuussa). Alueen pohjaveden laadun ja ottamisen vaikutusten selvittämiseksi tulee alueen pohjavesiputkesta PVP2 vuosittain otettavasta näytteestä analysoida haju, maku, sameus, väri, pH, happi, permanganaattiluku/TOC, sähkönjohtavuus, rauta, mangaani, sulfaatti, nitraatti, kloridi, kokonaiskovuus, alkaliniteetti, mineraaliöljyt ja polttoainehiilivedyt (öljyjakeet (C10-40) määritysraja 50 µg/l).

Vedenlaatu näytteet tulee olla asiantuntevan näytteenottajan ottamia ja näytteenoton tulee vastata laboratorion laatu kriteerejä (sertifioitu/akkreditoitu). Tarkkailuohjelmaa voidaan tarkistaa tulosten pohjalta. Vuosittaiset tulokset tulee toimittaa tiedoksi myös Pirkanmaan ELY-keskukseen.

Ottamistoiminta

Polttoaineiden ja muiden ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavien aineiden pääsy maaperään ja pohjaveteen on estettävä. Näitä aineita ei tulisi varastoida pohjavesialueilla ja niiden käsittelyssä tulee noudattaa erityistä huolellisuutta. Mikäli aineita joudutaan poikkeustilanteessa varastoimaan ja käsittelemään pohjavesialueella, tulee kiinnittää erityistä huomioita maaperän ja pohjaveden suojeluun.

Tukitoiminta- ja tankkausalueiden maarakenteet on tiivistettävä siten, että polttoaineiden ja muiden ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavien aineiden pääsy maaperään ja pohjaveteen on estetty. Poltto- ja voiteluaineiden sekä kemikaalien varastointi- ja käsittelyalueiden on oltava nesteitä läpäisemättömiä (kemikaaleja kestäväällä vähintään 1 mm vahvuisella muovista tai vastaavan tiiveysasteen saavuttavasta materiaalista rakennetulle suoja-alueelle, joka on täytetty vähintään 30 cm paksuisella kerroksella hienojakoista maa-ainesta) ja reunoiltaan korotettuja. Alueen reunan tulee ulottua vähintään 1,5 metrin etäisyydelle alueita, joilla käsitellään tai joilla varastoidaan polttoaineita. Suoja-alueen alapuolinen maa on tasattava ja siitä on poistettava sellaiset kivet ym., jotka voisivat rikkoa muovin. Suoja-alueelta kertyvät sadevedet tulee johtaa eristeen päältä öljynerotuskaivojen kautta pohjavesialueen ulkopuolelle tai pumpata riittävän isoon umpisäiliöön tai loka-autoon (veden alueelta pois kuljettamista varten) tai alue on katettava. Suojarakenteet on pidettävä kunnossa ja niiden kunto on tarkistettava päivittäin.

Polttoainesäiliöiden on oltava kaksoisvaippasäiliöitä tai kiinteästi valuma-altaallisia säiliöitä ja niiden on kestettävä mekaanista ja kemiallista rasitusta. Säiliöt on varustettava ylitäytönestimillä ja tankkauslaitteistot lukittavilla sulkuventtiileillä. Kuormauskalustoa tankatessa ja huollettaessa on huolehdittava siitä, että polttoaineita tai muita pilaantumisen vaaraa aiheuttavia aineita ei pääse maaperään tai pohjaveteen. Alueelle varataan imeytysainetta, jonka avulla mahdolliset öljy- tai polttoainevuodot voidaan kerätä talteen. Vuotojen torjuntaa varten koneissa on hyvä olla käytössä letkurikkoventtiilit ja imetysmattoa. Koneet ja huoltoautot on syytä varustaa alkusammutuskalustolla tulipalon varalle. Toiminnan järjestämisessä tulee ottaa huomioon myös työturvallisuus. Ottamisalueella tulee huolehtia siitä, että sinne ei muodostu sortumalla alttiita jyrkkiä luiskia tai talviaikana routalippoja. Onnettomuuksia ottamisalueella voidaan estää oikeilla työtavoilla etenkin luiskien ja rinteiden läheisyydessä. Alueen yleistä turvallisuutta voidaan parantaa suoja-aidoilla, informaatiotauluilla, varoitusmerkeillä, valvonnalla sekä estämällä asiattomien henkilöiden ja ajoneuvojen liikkuminen alueella asentamalla ottamisalueelle johtaville teille lukittavat puomit tai muut esteet. Myös pölyn ja melun vähentämistoimenpiteet ovat työsuojelullisesti perusteltuja. Mahdollisista ympäristöön kohdistuvista onnettomuus- ja häiriötilanteista ilmoitetaan pelastuslaitokselle ja ympäristönsuojeluviranomaiselle. Onnettomuus- ja häiriötilanteista aiheutuvat ympäristö- ja muut vahingot pyritään estämään tai rajaamaan mahdollisimman tehokkaasti. Häiriön sattuessa toiminnanharjoittajan tulee keskeyttää toiminta ja poistaa häiriö ennen tuotannon jatkamista. Jos maaperään tai pohjaveteen on päässyt jätettä tai muuta ainetta, joka saattaa aiheuttaa pilaantumista, on aiheuttajan välittömästi ilmoitettava siitä valvontaviranomaiselle.

Ottamiseen liittyvät toiminnot tulee järjestää siten, ettei niistä voi aiheutua maaperän tai pohjaveden pilaantumista. Jätteiden, ylijäämämassojen ym. sijoittaminen ottamisalueelle ei ole sallittua.

Jälkihoito

Mahdollisessa luvassa tulee yksilöidä jälkihoitotoimenpiteet. Jälkihoitotoimia ovat mahdollisten varastokasojen poistaminen alueelta, alueen siistiminen, muotoilu ja pintamateriaalin (humus) levitys, kasvillisuuden palauttaminen sekä alueelle soveltumattoman käytön estäminen.

Luiskat tulee muotoilla alueen turvallisuuden ja maisemanhoidon kannalta riittävän loiviksi, kaltevuuteen 1:3 tai loivemmaksi. Lupa-ajan päätyttyä ottamisalueella ei tule olla maa-ainesvarastokasoja lainkaan, sillä ne estävät jälkihoidon toteuttamisen. Tiivistyneet tienpohjat ja varastokasojen pohjat tulee möyhiä ja pehmentää toiminnan loputtua, sillä tiivis maaperä läpäisee vettä huonosti ja vähentää siten muodostuvan pohjaveden määrää.

Ottamisalue tulee jälkihoitaa välittömästi ottamistoiminnan päätyttyä pohjaveden laadun turvaamiseksi. Pohjaveden suojelun kannalta on tärkeää, että asianmukaisin jälkihoitotoimenpitein alueelle aikaansaadaan oton päätyttyä mahdollisimman nopeasti uusi maannoskerros. Ottamisalueelle tulee jälkihoitotoimenpiteillä muodostaa kasvualusta seuraavalla tavalla: Pohjatasolle ja luiskiin levitetään noin 20–30 cm vahvuinen kerros keskikarkeaa tai karkeaa hiekkaa. Hiekkakerroksen päälle levitetään noin 5 cm vahvuinen kerros humusta, joka sekoitetaan hiekkakerroksen pintaosaan. Tähän tarkoitukseen

voidaan käyttää alueelta kuorittua pintamaata tai muualta tuotua tarkoitukseen sopivaa tutkittua humusta. Hiekkaisella maalla humus sekoitetaan suoraan pohjamaan pintaosaan.

Pohjavesialueella levitettävä pintamateriaali ei saa olla liian hienorakeista, sillä hienorakeinen maalaji vähentää pohjaveden muodostumista ja soveltuu huonosti kasvillisuuden kasvualustaksi. Myöskään karike ja kuorike eivät sovellu pohjavesialueella käytettäväksi. Ottamisalueelle tulee istuttaa sekapuustoa. Valtapuuksi sopii mänty, jonka lisäksi alueelle istutetaan rauduskoivua, haapaa, harmaaleppää ja pihlajaa. Mäntyä voidaan istuttaa 2500 kappaletta hehtaarille ja muita yhteensä 500 kappaletta hehtaarille. Alueen jälkihoidon lopputuloksena tulee olla mahdollisimman hyvin ympäristöön sopeutuva alue.”

Ruoveden kunta toteaa lausunnossaan (vastaanotettu 22.8.2022) mm. seuraavaa:

”Ruoveden kunnalla ei ole huomauttamista hankkeeseen liittyen. Päätös maisemallisista arvoista on tehty ensimmäisen luvituksen yhteydessä. Maa-ainesten ottaminen ei saa aiheuttaa pohjaveden pilaantumisen riskiä, joten toiminnassa pohjavesialueella on noudatettava tarkkaa huolellisuutta. Ottotason ja pohjavedenpinnan väliin on jätettävä riittävä suojakerros eikä ottotason alarajaa saa ylittää. Ottoaluetta mielellään maisemoidaan ottamisen edistyessä.”

MUISTUTUKSET

Hakemuksesta saapui kuulutusaikana kaksi muistutusta.

Muistutuksessa 18.8.2022 muistuttaja toteaa mm. seuraavasti:

”Teen muistutuksen ottamiseen liittyvistä asioista seuraavasti ja jotka on huomioitava lupapäätöstä annettaessa.

1. Kyseiselle soranottoalueelle kulkee rasetietie. Rasetietien käyttöä ei saa vaikeuttaa lisääntyvällä soranotolla. On myös huomioitava, että matalapohjaisilla henkilöautoilla on vaikeuksia ajaa pohjan koskematta maahan tai keikuttamatta ja ”rynkyttämättä” kohtuuttomasti autoa. Isorenkaisiin kuorma-autoihin tai kuormureihin sillä ei ole vaikutusta, samoin kuin niiden maavaraan. Jo tällä hetkellä rasetietien kautta kulku on ollut hyvin haastavaan Konttikangas Oy:n Kangaskontti -tilalla suoritettavaan soranoton yhteydessä, jolloin tien kuntoa on ajoittain täysin laiminlyöty. Tien huono kunto korostuu yleensä keväällä routa-aikaan, jolloin soranajo on voimakasta.
2. Nykyiselle rasetietielle pitää asettaa edellytys pitää se henkilöautoille ajettavassa kunnossa murskeella ja karkealla soralla hienojakoisen hiekan sijaan. Jyrkällä rasetietillä rankkasateet syövyttävät ja juoksuttavat hiekkaa puroina pois ja aiheuttaisi syviä valumauria. Vaatimus ei voi olla kohtuuton, koska hiekkamontulla on koko ajan siihen sopiva kalustus, materiaali ja kuormaajan leveillä renkailla on mahdollista suorittaa rasetietien tiivistys.
3. Lupaehtoihin sisällytetään Virtain kaupungin lupapalvelulautakunnalle valvontavastuu rasetietien kunnosta ja selkeät sanktiot mikäli kunnossapito laiminlyödään tai aiheutetaan käytölle vaaraa.
4. Ottamistoiminnan toiminta-ajoille esitän seuraavaa, koska ottoalueella ei ole riittävää suojaavaa puustoa lähellä omistamalleni vapaa-ajan kiinteistölle tiedossa olevien hakkuiden toteutuessa. Tällä hetkellä Konttikangas Oy:n seulpta ja sorankuljetus on keskittynyt voimakkaasti viikonloppuun, eikä noudata esim. tässä

ottamissuunnitelmassa esitetyjä aikoja. Esitän seuraavaa

- Soran seulonta maanantaista perjantaihin klo 6–18
- Kuormaaminen ja kuljetukset maanantaista perjantaihin klo 6–18

Muilta osin uskon, että maa-aineslupa noudattaa aikaisempaa päätöstä, jolloin jatkolupa on perusteltu edellä mainituin rajoituksin.

Muistutuksessa 22.8.2022 Suomen luonnonsuojeluliiton Virtain-Ruoveden yhdistys ry toteaa mm. seuraavaa:

”Maa-ainesten ottoalue sijoittuu tärkeälle vedenhankintaan soveltuvalle pohjavesialueelle (1 luokka), jolla on myös vedenottamo. Korkeimman hallinto-oikeuden päätöksen (16.7.2020, taltionro 3201) mukaan lupa maa-ainesten ottoon tärkeällä pohjavesialueella voidaan myöntää vain, jos siihen on saatu vesilain mukainen lupa. Lupahakemuksessa kuvassa kahdeksan (s.12) esitetään pohjaveden pinnankorkeudet aikavälillä 2011–2020. Pinnankorkeuden trendi on laskeva ja on harmillista, että tuoreimpia mittaustuloksia ei ole esitetty. Pidentyvät hellekaudet ja lisääntyvä ilmaston lämpeneminen lisäävät pohjaveden haihduntaa erityisesti humuskerroksen puuttuessa. Vesilain mukaisessa lupaprosessissa selvitetään tarkemmin toiminnan vaikutuksia pohjaveteen. Pohjaveden määrä ei saa pitkällä aikavälillä vähentyä.

KVVY:n tekemissä pohjavesiseurannoissa on havaittu hiilivetyjä, joiden lähde ei ole selvittynyt ja epäilyjen mukaan hyönteiset ovat aiheuttaneet kontaminaatiota. Yhdistyksen mielestä pohjavesinäytteet tulisi analysoida neljä kertaa vuodessa yhden kerran sijaan, jotta tilanteeseen päästään nopeammin kiinni mikäli haitta-aineita syystä tai toisesta löytyy.

Pirkanmaan voimassa olevassa maakuntakaavassa aluetta ei ole osoitettu maa-ainesten ottoalueeksi. Kukkokangas on maakuntakaavassa määritelty paikallisesti arvokkaaksi harjualueeksi (maakuntakaavan liitekartta 19). Suuri osa paikallisista harjualueista on tuhottu maa-ainesten otolla. Rakentamisessa tulisi kehittää kierrätysraaka-aineita ja säästää harjujen rippeet pohjavesien muodostukseen ja luonnon monimuotoisuuden edistämiseen. Lupaa ei tule myöntää muutoksenhausta huolimatta. Hakijan esittämät vakuudet ovat pienet, verrattuna tilanteeseen että pohjaveteen pääsee haitta-aineita.”

HAKIJAN KUULEMINEN

Hakijalle varattiin mahdollisuus vastineen antamiseen lausuntoihin ja muistutuksiin. Hakija toimitti 21.11.2022 pyydetyn vastineen. Vastineessa todetaan mm. seuraavasti:

”ELY-keskuksen lausunnossa todetaan, että hankealue sijoittuu Kukkokankaan paikallisesti arvokkaalle harjualueelle eikä ottamistoimintaa tulisi laajentaa. Alueen pohjoispuolella sijaitsee soistunut suppa, joka voi ELY-keskuksen arvion mukaan olla maa-aineslain mukainen erikoinen luonnonesiintymä, ja ottotoiminnan suunnittelussa tulee huolehtia esiintymän turvaaminen esimerkiksi riittävin suojaetäisyyksin. Hakija vastaa, että suunnitelma-alue on aiemmissa luvissa vaiheistettu kolmeen osaan. Nyt kyseessä olevassa hakemuksessa haetaan jatkolupaa yhdelle kokonaisuuteen kuuluvalla osa-alueelle eikä aluetta olla laajentamassa. Ottamistoiminnan edetessä

riittävät suojaetäisyydet suppaan tullaan varmistamaan. Ottoa ei uloteta sellaiselle alueelle, josta supan suotovesiä olisi mahdollista purkautua. Ottamisalueen ja supan välinen pienin etäisyys on arviolta noin 33 metriä.

ELY-keskus suosittelee lausunnossaan, että pintamaiden kuorintaa ei tulisi suorittaa 1.4.–31.7. välisenä aikana linnuston pesimärauhan turvaamiseksi. Hakija tulee huomioidaan tämän toiminnassaan eikä suorita pintamaiden kuorintaa kyseisellä aikavälillä. Suunnitelma-alue sijaitsee Kukkokankaan tärkeällä pohjavesialueella. Kiviaineksen jalostus ja varastointi tulisi sijoittaa ensisijaisesti pohjavesialueiden ulkopuolelle. ELY-keskus muistuttaa, että ottamiseen liittyvät toiminnot tulee järjestää siten, ettei niistä aiheudu pohjaveden pilaantumista. Hakija vastaa, että pohjavesien suojele huomioidaan toiminnassa ja pohjaveden korkeutta ja laatua seurataan suunnitelman mukaisesti. Suunnitelma-alueen lähin pohjavesiputki (PVP2) sijaitsee noin 100 metrin päässä. Putkikortista puuttuu tieto maan pinnan korkeudesta putken päästä. ELY-keskus pyytää toimittamaan puuttuvan tiedon. Hakija mittauttaa putken puuttuvat tiedot ja toimittaa ne ELY-keskukselle.

Suomen luonnonsuojeluliiton Virtain-Ruoveden yhdistys ry: muistutuksessa esitetään huoli pohjaveden pinnankorkeuden laskusuuntaisesta trendistä. Lausunnossa on nostettu esiin myös pohjavesiseurannoissa havaitut hiilivedyt. Hakija vastaa, että suunnitelma-alueen pohjaveden korkeutta ja laatua tarkkaillaan säännöllisesti KVVY:n toimesta. Hakemusta tehtäessä ei ole ollut käytössä uusimpia pohjaveden pinnankorkeuden mittaustuloksia. Nyt käytössä olevien vuoden 2021 tulosten (liitteenä) tai aiempien vuosien mittaustulosten perusteella ei voida päätellä pohjaveden korkeuden olevan laskusuunnassa. Normaalisti pohjavedenpinnan vuosittainen kausivaihtelu voi olla 1–2 m, lisäksi soranottoalueilla ilmiönä on yleensä pohjaveden pinnan nousu, kun pintamaa on osin poistettu, ja imeytymistä tapahtuu tehokkaammin. Pohjaveden laadunseurannassa on todettu ajoittain putkessa öljyhiilivetyjä, mutta tyhjennyspumppausten jälkeen otetuissa näytteissä hiilivetyjä ei ole todettu. Ilmiö on täten todennäköisesti paikallinen, ja rajoittuu ko. putkeen, vuoden 2021 seurannassa öljyhiilivetyjä ei todettu.

Yksityishenkilö on jättänyt muistutuksen ottoalueella kulkevan tien kunnosta. Muistutuksen jättäjän mukaan soranotto vaikeuttaa tien käyttöä matalapohjaisilla henkilöautoilla. Muistutuksessa pyydetään edellyttämään tien pitämistä henkilöautolla ajettavassa kunnossa murskeen ja karkean soran avulla ja Virtain kaupungin valvontavastuuta. Hakija vastaa, että tietä pidetään kunnossa yhdessä Konttikankaan montun omistajien kanssa. Tie on siirretty kulkemaan Konttikankaan montun läpi, eikä hakijalla ole ollut alueella toimintaa tämän jälkeen. Tien kuntoa tarkkaillaan toiminnan jatkuessa. Muistutuksen jättäjä esittää, että toiminta-aikoja rajoitettaisiin koskemaan arkipäiviä. Muistutuksessa viitataan Konttikangas Oy:n toiminnan keskittymiseen viikonlopuille. Hakija vastaa, että lupahakemuksessa esitettyjä toiminta-aikoja tullaan noudattamaan sekä seulonnan että kuormaamisen ja kuljettamisen osalta. Seulontaa tehdään ainoastaan arkisin.”

RATKAISUOSA

LUPAPALVELULAUTAKUNNAN RATKAISU

Virtain kaupungin lupapalvelulautakunta on tarkastanut Hämeen Kuljetus

Oyj:n maa-aineslupahakemuksen ja päättää seuraavaa:

Lupapalvelulautakunta myöntää Hämeen Kuljetus Oy:lle maa-ainelain 4 §:n mukaisen luvan maa-ainesten (hiekkä ja sora) ottamiseen Virtain kaupungissa sijaitsevalle kiinteistölle Valkeajärvi, kiinteistötunnus 936-402-6-51.

Toiminta tulee toteuttaa kulloinkin voimassa olevien säädösten, hakemuksen, ottamissuunnitelman ja seuraavien lupamääräysten mukaisesti:

LUPAEHDOT

Yleiset lupamääräykset

1. Maa-ainesten ottamislupa myönnetään kymmeneksi vuodeksi hiekan ja soran ottamiseen enintään 84 630 m³krt ottamismäärälle ottamissuunnitelman (13.5.2022) mukaiselle alueelle (pinta-ala 2,1 ha).

2. Alueella ei voi tehdä kiviaineksen murskausta ilman ympäristönsuojelulain mukaista ympäristölupaa.

Lupaehdot, jotka on täytettävä ennen varsinaisen ottamistoiminnan aloittamista

3. Maa-ainesten ottamistoiminnasta vastaavan henkilön yhteystiedot on ilmoitettava valvontaviranomaiselle ennen ottamistoiminnan aloittamista.

4. Maa-ainesten ottamisalue tulee rajata niin, että suunnitelma-alueella olevan supan ympärille jää sen reunasta mitattuna 50 metrin suojaetäisyys ottamisalueen reunaan. Tämän ottamisalue-rajauksen mukainen alueelta otettavissa oleva maa-ainemäärä, ottamisalueen pinta-ala sekä maisemointikartta tulee päivittää ottamissuunnitelmaan ja toimittaa lupaviranomaiselle hyväksyttäväksi kuukauden kuluessa tämän päätöksen lainvoimaiseksi tulosta.

5. Ennen ottamistoiminnan aloittamista ottamisalueen rajat on merkittävä noin 25 metrin välein selvästi maastoon puu-, rauta- tai muovipaaluin, joita ei saa hävittää tai siirtää. Lisäksi alueella tulee olla kiinteitä korkeusmerkkejä, joista voi seurata ottamistasoa, sekä tieto alimmasta sallitusta ottotasosta. Korkeusmerkit on sidottava valtakunnalliseen korkeusjärjestelmään (N2000). Alueen ulkopuolelle tulee asettaa informaatiokyltti, jossa esitetään toiminnanharjoittajan tiedot ja luvan voimassaoloaika. Merkkien tulee olla alueella koko ottamistoiminnan ajan.

6. Työkoneiden säilytys- ja tankkausalue (tukitoiminta-alue) tulee varustaa nesteitä läpäisemättömällä pinnalla, pinnoitteella tai suojakalvolla. Toiminnanharjoittajan tulee toimittaa valvontaviranomaiselle ennen toiminnan aloittamista suunnitelma maaperän suojauksesta tukitoiminta-alueen osalta ja hulevesien johtamisesta. Suunnitelmassa tulee olla tarkempi asemapiirros, jossa on esitetty tukitoiminta-alueen sijainti. Maaperän suojarakenteiden tekemisestä on ilmoitettava valvontaviranomaiselle ennakkoon. Alue tulee olla reunoiltaan korotettu. Rakentaminen tulee dokumentoida ja alueen suojarakenteiden tulee olla tarkistettavissa ennen toiminnan aloittamista. Työkoneiden säilytys- ja tankkauspaikka tulee olla valmis ennen ottamistoiminnan aloittamista.

7. Ennen maa-ainesten ottamisen aloittamista luvanhaltijan on pyydettävä valvontaviranomaista suorittamaan alueella alkutarkastus. Alkutarkastuksessa käydään läpi, onko toiminnanharjoittaja toteuttanut ne lupaehdot, jotka on määrätty tehtäväksi ennen toiminnan aloittamista. Tarkastuksesta pidetään pöytäkirjaa, joka toimitetaan tiedoksi myös Pirkanmaan ELY-keskukselle.

Lupaehdot ottamistoiminnan aikana

8. Avaamattomilta ottamisalueilta on poistettava pintamaakerros ottamisen etenemisen mukaisesti ja varastoitava se lupa-alueen reunoille. Alueelta tulevat pintamaat on varastoitava niin, että ne voidaan käyttää maisemoinnin yhteydessä aluskasvillisuuden ja puuston kasvualustaksi.

9. Ottamisalueen ja naapurikiinteistöjen 936-402-6-44 ja 936-407-1-48 väliin on jätettävä olemassa oleva suojapuusto. Ottamista ei saa ulottaa 10 metriä lähemmäs naapurikiinteistöjen rajaa. Kiinteistön Valkeajärvi alueella kulkeva rasiestie, Kukonrannan yksityistie, on pidettävä liikennöitävässä kunnossa siltä osin kun se sijaitsee kiinteistön Valkeajärvi alueella.

10. Ottamista ei saa ulottaa neljää (4) metriä lähemmäksi ylintä havaittua pohjaveden pintaa eikä alle ottamissuunnitelmassa esitettyä alinta ottamistasoa alemmas, +134,3 m (N2000).

11. Pohjaveden pinnan korkeutta on seurattava ottamisalueen eteläpuolella olevasta havaintoputkesta PVP2 neljä kertaa vuodessa noin kolmen kuukauden välein. Havainnoista on pidettävä kirjanpitoa, ja tarkkailun tulokset on raportoitava valvontaviranomaiselle ja Pirkanmaan ELY-keskukseen vuosittain tammikuun loppuun mennessä. Tarkkailutietojen perusteella alinta kaivutasoa voidaan tarkistaa ottamistoiminnan aikana.

12. Alueella näytteenottoon soveltuvasta pohjaveden havaintoputkesta tulee ottaa kerran vuodessa pohjaveden laadun seuranta varten näyte, josta tulee analysoida: haju, sameus, väri, pH, happi, permanganaattiluku/TOC, sähkönjohtavuus, rauta, mangaani, sulfaatti, nitraatti, kloridi, kokonaiskovuus, alkaliniteetti, mineraaliöljyt ja öljyhiilivedyt (öljyjakeet C10-C40) määritysraja 50 µg/l). Tarkkailumääräystä voidaan muuttaa lupaviranomaisen päätöksellä. Pohjaveden laaduntarkkailutulokset tulee toimittaa valvontaviranomaiselle sekä Pirkanmaan ELY-keskukseen vuosittain tammikuun loppuun mennessä.

13. Kuormaus- ja kuljetuskaluston tankkausta ja huoltoa ei ottamisalueella saa tehdä paitsi toimintaa varten suunnitellussa ja valvontaviranomaisen hyväksymässä paikassa tukitoimintoalueella. Työkoneiden huoltotoimenpiteitä ei saa tehdä ottamisalueella. Alueella ei saa tarpeettomasti säilyttää koneita tai laitteita. Koneiden kunto on tarkistettava säännöllisesti ja huolehdittava niiden huollosta ja kunnossapidosta. Suolan ja muiden pohjavedelle tai maaperälle haitallisten aineiden käyttö pölynsidonnessa on kielletty.

14. Poltto- ja voiteluaineiden sekä kemikaalien varastointia alueella tulee välttää. Mikäli alueella varastoidaan polttonesteitä, öljyjä tai muita

ympäristön kannalta haitallisia aineita, aineet on käsiteltävä ja säilytettävä valvontaviranomaisen hyväksymällä tukitoimintoalueella, jolle on rakennettu maaperän ja pohjaveden suojaukset. Polttonesteet, öljyt ja muut kemikaalit tulee säilyttää ja käsitellä tukitoiminta-alueella.

15. Alueella käytettävien polttoainesäiliöiden on oltava kaksoisvaippasäiliötä tai kiinteästi valuma-altaallisia säiliöitä. Ne on varustettava ylitäytönestimillä ja laponestolla. Säiliöiden täyttöputkien ja jakelulaitteiden tulee olla lukittavia ja ne on pidettävä lukittuina, kun alueella ei työskennellä. Säiliöiden täytöt on tehtävä valvotusti.

16. Onnettomuus- ja häiriötilanteita varten alueella on oltava riittävästi alkusammutus- ja vuotojen torjuntakalustoa. Toiminnanharjoittajan on ryhdyttävä viipymättä onnettomuuden tai häiriötilanteen edellyttämiin torjunta- tai korjaustoimiin ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi ja haitallisten ympäristövaikutusten vähentämiseksi. Öljyvuootojen varalta on oltava käytössä imeytysainetta, keräysvälineitä ja säilytyspaikka öljyyntyneelle maa-ainekselle.

17. Vahinkotapauksesta, kuten polttoaine- tai öljyvuoodoista, on välittömästi ilmoitettava pelastusviranomaiselle (häätäkeskus), Virtain kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle ja Pirkanmaan ELY-keskukselle. Mahdollisiin häiriötilanteisiin tulee varautua suunnitelmallisesti. Alueella työskentelevät on perehdytettävä häiriötilanteissa toimimista varten.

18. Luiskien yläpuolella maanpinta on pidettävä 15 metrin matkalla puhtaana suurista kivistä, varastokasoista ja muista turvallisuutta heikentävistä tekijöistä. Toiminnanharjoittajan on pidettävä huoli, ettei luiskista aiheudu turvallisuushaittaa. Ottamistoiminnan aikana jyrkät reunat ja luiskat on aidattava kiinteällä aidalla ja ottamisalueen ympäristöön on asennettava varoitustauluja.

19. Toiminta ja varastointi on järjestettävä siten, ettei niistä aiheudu epäsiisteyttä, roskaantumista, pilaantumisaaraa maaperälle, pintavesille, pohjavesille tai muuta haittaa terveydelle tai ympäristölle. Jätteitä ei saa polttaa eikä haudata. Alueelle ei saa sijoittaa sinne kuulumattomia materiaaleja ja jätteitä. Jätehuollossa on noudatettava jätehuoltomääräyksiä.

20. Ottamistoiminta on järjestettävä siten, että jälkihoitotöitä päästään toteuttamaan mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Jälkihoitotoimenpiteisiin (luiskaus ja maisemointi) on ryhdyttävä ottamisalueella sitä mukaan, kuin kaivuutoiminta edistyy alueella.

21. Maa-ainesluvan haltijan tulee vuosittain tehdä maa-aineslaissa säädetty ilmoitus edellisenä vuonna otetuista maa-aineksista maa-ainesasetuksen mukaisesti.

Maisemointi ja jälkihoito

22. Ennen maa-ainesten ottamisen lupa-ajan päättymistä tulee alueen maisemointi tehdä loppuun ja jälkityöt tulee suorittaa viivyttämättä. Jälkihoitotöiden on oltava valmiina luvan voimassaoloaikana. Tarvittavat luiskaukset on tehtävä ympäröivän maaston luonnollisia korkeusvaihteluita mukailten. Ottamisalueen luiskat on muotoiltava kaltevuuteen 1:3 tai sitä loivemmiksi. Ottamisalueen pohja on muotoiltava

pinnaltaan luonnonmukaisen vaihtelevaksi. Alueelta kuorittu pintamaa tulee levittää alueelle ja luiskiin aluskasvillisuuden kasvualustaksi noin 0,5 metrin paksuiseksi kerrokseksi. Alueen jälkitasauksessa on käytettävä puhtaita maa-aineksia. Jälkihoito tulee toteuttaa niin, että alue on mahdollisimman yhtenäinen ympäröivän harjumaiseman kanssa. Jälkihoitotoimenpiteissä tulee huomioida ja noudattaa ympäristöhallinnon maa-ainesten kestävä käytön oppaan (YM 24/2020) periaatteita.

23. Ottamisalueelle tulee muodostaa kasvualusta seuraavalla tavalla: Pohjatasolle ja luiskiin levitetään 20–30 cm hiekkakerroksen päälle 5 cm vahvuinen kerros humusta, joka sekoitetaan hiekkakerroksen pintaan. Tähän tarkoitukseen tulee käyttää alueelta kuorittua pintamaata ja humusta, ja jos se ei riitä, tulee tuoda muualta tarkoitukseen sopivaa tutkittua humusta. Liian tiiviitä maalajeja, kuten savea tai silttimaata ei saa käyttää pintakerroksessa maisemoinnissa.

24. Toiminnan loputtua kaikki alueelle ja sen välittömään läheisyyteen pystytetyt rakennelmat on purettava ja kuljetettava pois. Alueella ei saa olla sellaisia rakennelmia tai maa-ainesten varastokasoja, jotka estävät maisemoinnin ja jälkihoitotöiden toteuttamisen.

25. Alue tulee maisemoida istuttamalla alueelle puiden taimia ottamissuunnitelman mukaisesti. Mikäli loppukatselmuksessa todetaan, että alueella on edellytykset metsittyä luontaisesti, voidaan alue jättää metsittymään luonnostaan. Luvan hakijan on tehtävä luvan päättymisen jälkeen kahden vuoden päästä seurantakäynti alueella ja tarvittaessa tehtävä täydentäviä istutustoimenpiteitä.

26. Ottamistoiminnan päättyessä tai luvan voimassaolon umpeutuessa on luvan haltijan pyydettävä valvontaviranomaiselta maa-ainesasetuksen mukaista loppukatselmusta. Tarkastuksesta pidetään pöytäkirjaa, joka toimitetaan tiedoksi Pirkanmaan ELY-keskukselle.

Ottamisoikeuden siirtäminen toiselle

27. Jos lupaan perustuva oikeus maa-ainesten ottamiseen siirretään toiselle, on siirrosta viipymättä ilmoitettava lupaviranomaiselle. Luvan haltija vastaa kuitenkin kaikista lupaan liittyvistä velvoitteista, kunnes hänen tilalleen on hakemuksesta hyväksytty toinen. Samoin konkurssitapauksissa, mikäli pesä jatkaa ottamistoimintaa, tulee siitä tehdä ilmoitus lupaviranomaiselle ja siirtää lupa kuuden (6) kuukauden kuluessa konkurssista toiselle ottajalle.

TOIMINNAN ALOITTAMINEN ENNEN PÄÄTÖKSEN LAINVOIMAISUUTTA

Virtain kaupungin lupapalvelulautakunta antaa luvan maa-ainesten ottamiseen ennen kuin lupaa koskeva päätös on lainvoimainen. Samalla lupapalvelulautakunta päättää, että hakijan on asetettava **5 000 €** vakuus niiden haittojen, vahinkojen ja kustannusten korvaamisesta, jotka päätöksen kumoaminen tai luvan muuttaminen voi aiheuttaa. Tämän päätöksen täytäntöönpano ei tee muutoksenhakua hyödyttömäksi, kun toiminta järjestetään lupapäätöksen määräysten mukaisesti.

VAKUUS

Ennen maa-ainesten ottamisen aloittamista hakijan on annettava lupamääräysten ja maisemointivelvoitteiden noudattamisen varmistamiseksi hyväksyttävä vakuus määrältään **10 500 €**.

Vakuutena hyväksytään pankin tai vakuutusyhtiön omavelkainen takaus tai pankkitalletus. Vakuutta voidaan tarkistaa maisemointitöiden etenemisen mukaan valvontaviranomaisen tarkastusten perusteella. Lupaviranomainen voi myös erityisestä syystä määrätä lisävakuuden asettamisesta, mikäli vakuuden ei voida katsoa olevan riittävä lupamääräyksissä tarkoitettujen toimenpiteiden suorittamiseksi. Vakuuden suuruuden muuttamisesta tehdään tarvittaessa erillinen päätös.

Vakuuden tulee olla voimassa siihen saakka, kunnes kaikkien luvan ja sen määräysten edellyttämien toimenpiteiden toteutus on lopputarkastuksessa hyväksytty. Vakuus voidaan vapauttaa vasta lupaviranomaisen päätöksellä. (MAL 12 §, VNA 926/2005, 8§)

PÄÄTÖKSEN PERUSTELUT

Maa-ainesluvan myöntämisen edellytykset

Maa-aineslain 3 §:n 1 momentin mukaan tässä laissa tarkoitettuja aineksia ei saa ottaa niin, että siitä aiheutuu:

kauniin maisemakuvan turmeltumista;

- 1) luonnon merkittävien kauneusarvojen tai erikoisten luonnonesiintymien tuhoutumista;
- 2) huomattavia tai laajalle ulottuvia vahingollisia muutoksia luonnonolosuhteissa; tai
- 3) tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesialueen veden laadun tai antoisuuden vaarantuminen, jollei siihen ole saatu vesilain mukaista lupaa.

Maa-aineslain 3 §:n 2 momentin mukaan alueella, jolla on voimassa asemakaava tai oikeusvaikutteinen yleiskaava, on sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, katsottava, ettei ottaminen vaikeuta alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen eikä turmele kaupunki- tai maisemakuva.

Maa-aineslain 3 §:n 3 momentin mukaan maa-aineksia ei saa ilman erityistä syytä ottaa meren tai vesistön rantavyöhykkeellä, ellei aluetta ole asemakaavassa tai oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa osoitettu tätä tarkoitusta varten.

Maa-aineslain 3 §:n 4 momentin mukaan maa-ainesten ottaminen on suunniteltava niin, että ottamisen vahingollinen vaikutus luontoon ja maisemakuvaan jää mahdollisimman vähäiseksi ja maa-aineseesiintymää hyödynnetään säästeliäästi ja taloudellisesti eikä toiminnasta aiheudu asutukselle tai ympäristölle vaaraa tai kohtuullisin kustannuksin vältettävissä olevaa haittaa.

Maa-aineslain 6 §:n 1 momentin mukaan lupa ainesten ottamiseen on myönnettävä, jos asianmukainen ottamissuunnitelma on esitetty eikä ottaminen tai sen järjestely ole ristiriidassa 3 §:ssä säädettyjen rajoitusten kanssa. Asiaa harkittaessa on otettava huomioon myös lupamääräysten vaikutus.

Maa-aineslain 10 §:n mukaan lupa ainesten ottamiseen myönnetään määräajaksi, kuitenkin enintään kymmeneksi vuodeksi. Erityisistä syistä lupa voidaan kuitenkin myöntää pitemmäksi ajaksi, kuitenkin enintään

viideksitoista vuodeksi, ja kalliokiven louhinnan osalta enintään 20 vuodeksi, jos se hankkeen laajuuteen, esitetyn suunnitelman laatuun ja muihin aineiden ottamisessa huomioon otettaviin seikkoihin nähden katsotaan sopivaksi. Erityisenä syynä voidaan pitää myös sitä, että ottaminen kohdistuu voimassa olevassa maakuntakaavassa tai oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa maa-ainesten ottamiseen varatulle alueelle.

Perustelut

Lupapalvelulautakunta katsoo, että suunnitelmien ja lupamääräysten mukaisesta ottamisesta ei aiheudu ennalta arvioiden maa-aineslain 3 §:ssä tarkoitettua kauniin maisemakuvan turmeltumista, luonnon merkittävien kauneusarvojen tai erikoisten luonnonesiintymien tuhoutumista, huomattavia tai laajalle ulottuvia vahingollisia muutoksia luonnonolosuhteissa tai tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesialueen veden laadun tai antoisuuden vaarantumista.

Lupamääräykset huomioon ottaen, ottamisen ei katsota aiheuttavan sellaista seurausta, joka on maa-aineslain 3 §:n mukaisesti kielletty.

Huomioitavaa kuitenkin on, että vaikka ennalta arvioiden toiminnalla ei ole haitallisia vaikutuksia, toiminnanharjoittaja on vastuullinen aiheuttamistaan haitoista ja rikkomuksista.

Lupamääräykset on annettu, koska ne on katsottu tarpeelliseksi valvonnan toteuttamiseksi ja mahdollisten haittojen ehkäisemiseksi, yleisen turvallisuuden varmistamiseksi sekä maaperän ja pinta- ja pohjavesien suojelemiseksi. Vakuus on asetettu lupamääräysten ja maisemoinnin toteutumisen varmistamiseksi. Vakuuden suuruutta määritettäessä on huomioitu maa-ainesten ottamisalueiden jälkihoidon yleinen kustannustaso ja Virroilla aikaisemmin myönnettyjen maa-ainesten ottamislupien vakuuksien suuruudet.

Vastaus lausuntoihin ja muistutuksiin

Saadut lausunnot ja muistutus on otettu lupapäätöksessä huomioon lupamääräyksistä ilmenevällä tavalla (mm. lupamääräykset 4, 6, 9–17, 22–23).

Määräyskohtaiset perustelut

Lupamääräykset (yleiset) 1, 3–5, 7, 9, 18, 21, 26–27

Lupamääräykset on annettu lupapäätöksen valvonnan toteuttamiseksi. Lupamääräykset ovat tarpeen luvanhaltijan omavalvonnan, selvilläolovelvollisuuden ja yleisen turvallisuuden toteuttamiseksi. Lisäksi määräys puuston säilyttämisestä on annettu maisema- ja häiriövaikutusten vähentämiseksi.

(MAL 555/1981 11 §, Maa-ainesasetus VNa 926/2005 7§)

Lupamääräys 2

Ympäristönsuojelulain 527/2014 28 §:n 2 momentissa säädetään ympäristöluvanvaraisuudesta pohjavesialueella siten, että liitteessä 1 ja 2 tarkoitettuun, mutta niitä vähäisempään toimintaan on oltava ympäristölupa, jos toiminta sijoitetaan tärkeälle tai muulle vedenhankintakäyttöön soveltuvalla pohjavesialueella ja toiminnasta voi aiheutua pohjaveden pilaantumisen vaaraa. YSL liitteen 1 kohdan 7 e)

mukaisesti kiinteä murskaamo tai kalkkikiven jauhatusta tai sellainen tietyllä alueella sijoitettava siirrettävä murskaamo tai kalkkikiven jauhatusta, jonka toiminta-aika on yhteensä vähintään 50 päivää, on suoraan ympäristölupavelvollinen. Ottamisalue sijoittuu kokonaisuudessaan vedenhankintaa varten tärkeälle pohjavesialueelle, eikä pohjaveden suojaamiseksi alueella ole edellytyksiä murskata ilman ympäristöluvan hakemista, sillä toiminnasta voi aiheutua pohjaveden pilaantumisen vaaraa, vaikka toiminta kestäisi alle 50 päivää.

Lupamääräykset (maaperän, pinta- ja pohjavesien suojeleminen) 6, 10–17, 19–20

Lupamääräykset ovat tarpeelliset maaperän, vesistön ja pohjaveden suojelemiseksi sekä jätteistä mahdollisesti aiheutuvien haittojen ehkäisemiseksi. Soranottoalueilla luonnontilaisen pintakerroksen poistaminen lisää pohjaveden likaantumiskäsitteitä, ainepitoisuuksia ja pohjaveden pinnan korkeuden vaihteluja sekä aiheuttavat maaperän eroosiota. Määräyksillä varmistetaan, että toiminta ei vaikuta haitallisesti pinta- ja pohjaveden laatuun. Lupamääräyksellä varmistetaan myös tiedonkulku viranomaiselle tilanteissa, joissa ympäristölle on aiheutunut tai on vaarassa aiheutua poikkeuksellisen suurta haittaa. (MAL 11 §, Maa-ainesasetus 9 §)

Lupamääräykset (maisemointi) 8, 20, 22–25

Lupamääräyksillä on tarkennettu maa-ainesalueen jälkihoitoa ja maisemointia koskevaa suunnitelmaa. Luvanhaltijan tulee huolehtia siitä, ettei toiminnan lopettamisen jälkeen toiminnasta aiheutu vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle, yleisen turvallisuuden heikentymistä, roskaantumista, viihtyisyyden vähentymistä tai muuta yleisen tai yksityisen edun loukkausta. (MAL 11 §, Maa-ainesasetus 8 §)

MAKSUT

Maksu ottamissuunnitelman tarkastamisesta	1196,30 €
Naapureiden kuuleminen (7 kpl x 35 €)	245,00 €
Ilmoituskulut Suomenselän Sanomat –lehdessä laskutetaan toteutuneen laskun mukaan, ilmoitus hakemuksesta	162,00 €
Toiminnan aloittaminen ennen lupapäätöksen lainvoimaiseksi tuloa, käsittely pääasian yhteydessä (sisältää vakuuden käsittelyn)	100,00 €

Yhteensä **1703,30 €**

Maksut määrätty 1.7.2019 voimaan tulleen maa-ainestaksan mukaan. Ottamistoiminnan valvontamaksu peritään vuosittain kunakin vuonna määräämishetkellä voimassa olevan taksan mukaisesti (MAL 23 §).

PÄÄTÖKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO

Toiminta voidaan aloittaa muutoksenhausta huolimatta lupapäätöstä noudattaen, mikäli hakija asettaa 5 000 euron vakuuden. Toiminta voidaan aloittaa lupapäätöksen tultua lainvoimaiseksi ja kun edellytetty 10 500 euron vakuus on asetettu sekä alkutarkastus pidetty.

LUVAN VOIMASSAOLO

Tämä lupapäätös on ottamistoiminnan osalta voimassa 10 vuotta. Luvan voimassaoloaika päättyy 8.12.2032.

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Maa-aineslaki (555/1981) 1, 3–7, 10–16, 19–21, 23, 23a §
Maa-ainesasetus (926/2005) 1–4, 6–9 §
Maankäyttö- ja rakennuslaki (132/1999) 145 §
VNa kaivannaisjätteistä (379/2008) 1–4, 8 §
Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 28 §

Muut ohjeet

Ympäristöministeriön julkaisuja 24/2020: Maa-ainesten ottaminen, opas aineiden kestävään käyttöön. Ympäristöministeriö 2020.

LUPAPÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Lupapäätös annetaan tiedoksi julkisella kuulutuksella. Kuulutus ja lupapäätös julkaistaan Virtain kaupungin Internet-sivuilla (www.virrat.fi > Kuulutukset) 30.11.2022 sekä ilmoitus kuulutuksesta Suomenselän Sanomissa viikolla 48.

Päätöksen katsotaan tulleen asianosaisten tietoon seitsemäntenä päivänä tiedoksiannosta.

Päätös

Päätös lähetetään hakijalle.

Jäljennös päätöksestä

Päätös lähetetään tiedoksi muistuttajille, Pirkanmaan ELY-keskukselle, Ruoveden kunnalle, Pirkanmaan pelastuslaitokselle ja Virtain vesiosuuskunnalle.

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen 9.1.2023 mennessä.

Valitusosoitus on liitteenä.